

ρωμάτιζον τὴν ἀτμοσφαῖραν, τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ ὑπέρ ποτε ὑπῆρχε γλυκὺ καὶ τὸ ἔλαφρὸν ἀμαξάκιον ἔτρεγεν ἐπὶ τῆς παρὰ τῷ ποταμῷ δημοσίας δόδοι. Χόπ! . . . ἐκάλπαζεν ὁ ἵππος τινάζων τὴν διὰ ταινιῶν στολισμένην κεφαλήν του, ἐγὼ δὲ κατεργάγον εἰς τὰς ἀγκάλας μου τὴν ἀγαπητὴν Νανίναν καὶ προσεβλέπομεν ἀλλήλους πλήρεις εὔτυχίας. Ἐμβαίνοντες εἰς τὸ δάσος τῆς ἀγίας· Χούλδης αἴφνιδίως ἡκούσαμεν μουσικὴν χοροῦ· ἔτυχε κατ' ἐκείνην τὴν ἥμέραν νὰ ἔναι πανήγυρις. Ή ἔορτὴ ἐτελεῖτο πλησίον τῆς πηγῆς καὶ περὰ τοῖς λειμῶσι τοῦ παλαιοῦ ὄγουμενείου μεταβεβλημένον εἰς ἀπλῆν ἔπαυλιν. Ἐξ ἀπάντων τῶν διόδων τοῦ δάσους ἐπαρουσιάζοντο ζεύγη κορασίων καὶ νεανιῶν ἐν στολῇ· ἥρχοντο ἐκ Λουππού, Βυσσού καὶ Θείας· ἀναμνήστεως. Οἱ ἐκ Λουππού νέοι ταχέως ἀνεγγύρισαν ἐμὲ καὶ τὸν θείον μου, καὶ ἦνάγκασαν ἡμᾶς ἐκόντας ἀκοντας νὰ καταθῶμεν τῆς ἀμάξης καὶ νὰ χορεύσωμεν ἐπὶ τοῦ προσίνου δικτέδου πρὸς τὸν ἥχον τῆς βρεβίτου καὶ τῆς βυκάνης. Περὶ λύχνων ἀράς ἡδύνηθημεν ν' ἀναχωρήσωμεν. Οἱ Ιατρὸς, δὲ θείος μου καὶ δὲ Κ. Περιουσίος προηγήθησαν μετὰ τῆς ἀμάξης. Ή δὲ Νανίνα καὶ ἐγὼ διευθυνόμεθα μόνοι πρὸς τὸ Λουππό. Τοιουτοράπως ὠνειρεύομεν πάντοτε νὰ δείξω τῇ ξανθῇ ἔρωμένη τὰ δάση τῆς φιλτάτης μου πατρίδος. Περιεπατοῦμεν ἀργά, σφίγγοντες περιπαθῶς τοὺς βραχίονας· ἡμῶν καὶ οὐδόλως βιαζόμενοι νὰ φθάσωμεν. Σκοτεινὸς ἦτον ὁ δρόμος εἰς τὸ δάσος τοῦ Γροτέρου καὶ πλήρης ἔκρινῶν εὐωδιῶν· μακρὰν ὅπισθεν ἡμῶν ἡκούετο ἀσφρῶς καὶ ἀσθενῶς· ἡ φωνὴ τῆς βρεβίτου καὶ τῆς βυκάνης. Πέριξ ἡμῶν αἱ ἀηδόνες ἐκελάδουν γλυκέως καὶ δταν ἐρθάσαμεν εἰς τὸ τέρμα τοῦ δάσους, τὸ Λουππό παρουσιάσθη ἐνώπιον ἡμῶν μὲ τοὺς ἀνηφορικοὺς δρόμους καὶ τὴν ἐκ μηλώνων ζώνην αὐτοῦ. Ἐπροχωρήσαμεν σιωπηλῶς· εἰσέτι ἐκατὸν βήματα διὰ μέσου τοῦ λειμῶνος, καὶ τότε δείξας τῇ Νανίνῃ πεφωτισμένον τὸ παράθυρον ὅπισθεν τῶν ἀνθισμένων κερασίων, τῇ εἶπον· — Εκεὶ εἶναι. . . . Έκείνη δὲ ἐρείπετο ἐπ' ἀμοῦ προσφιλεστέρως, καὶ ἐγὼ, ἀρπάσας αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας, ἐκάλυπτον διὰ φιλημάτων τὴν ξανθήν τῆς κεφαλῆς, ἐνῷ ὑπεράνω τῶν δροφῶν τοῦ χωρίου ἡ νέα σελήνη, φαιδρὰ, ἀνέτειλεν ἵνα ἔορτάσῃ τὴν νύκτα τῶν γάμων.

Τί ἄλλο νὰ εἴπω; . . . Εἴμας εὔτυχής. Ἐχω δύο τέκνα τὰ δύοτα μεταβαίνοντας πᾶσαν πρωΐαν μετὰ τοῦ Κ. Γροδάρδου εἰς τὸν περίπατον τῶν Ιτεῶν. Ο Κ. Δεζαλὲ ἀπῆλθεν ἔξω τοῦ τόπου· μετέσιη εἰς Παρισίους ζητῶν καλλιτέραν τύχην. Ο Περαρδέλ ἀπέτυχεν εἰς τὰς ὑποθέσεις του καὶ ἐγὼ ὑγόρχασα τὸ φαρμακεῖον αὐτοῦ ὅπερ ἦνωσα μὲ τὸ ἡμέτερον. Ο Ξάνθουρος γηράσκει, ἀλλ' ἡ κυρά ἄννα εἶναι ζωηρὰ εἰσίτι. Ο Κ. Περιουσίος ἔζακολούθει συλλέγων βό-

ταντα, ἀλλὰ δὲν δμιλεῖ πλέον περὶ τῆς ἀνακαλύψεώς του. Έγὼ δμως δὲν ἔλησμόνησα τὸ ἀντίδοτον καὶ δταν ἔχρωματίσθη ἐκ νέου τὸ φαρμακεῖον, ἐπλήρωσα δὲ αὐτοῦ μεγάλην φιάλην, ήν ἔθεσα εἰς ἐπιφανῆ θέσιν μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης.

Ἀντίδοτον κατὰ τῆς λύσης.

Οφείλω εἰς τὸ ἀντίδοτον εὐγνωμοσύνην, διότι μ' ἐθεράπευσεν ἀπὸ δύο τρομερὰς ἀσθενείας, τὴν κωφότητα καὶ τὴν ζηλοτυπίαν.

Τπὸ ἐμπιστοσύνην δὲ διακοινῶ εἰς ὑμᾶς δτι εἰς ταύτας μόνας τὰς δύο θεραπείας περιωρίσθη ἄχρι τοῦδε ἡ ἐνέργεια αὐτοῦ.

ΕΔ. Ν. Μ.

ΠΡΕΒΩ-ΠΑΡΑΔΟΛ.

Καθ' ἦν φτιγμὴν ἀπκυτα τὰ πνεύματα ἐν Γαλλίᾳ κατείγε μία καὶ μόνη ἰδέα, ἡ τοῦ ἐνετῶτος πολέμου ἰδέα παρήρχοντο ἀπαρατήρητα, κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡγγέλθη διὰ τοῦ τηλεγράφου Θλιβερωτάτη τις εἰδησίες, βαθέως συγκινήσασα καὶ συνταράξασα ἀπασαν τὴν Γαλλίαν. 'Η εῖδησις αὕτη ἦν ὁ θάνατος τοῦ Πρεβώ - Παραδόλ, ἀποθνήσκοντος ἐν Ούασιγκτώνι τῇς Ἀμερικῇ; κατὰ μῆνα Ιούνιον τοῦ ληξαντος ἔτους 1870.

Ναι, ἀπασαν ἡ Γαλλία συνεκινήθη, ἀμα ἡγγέλθη ἡ ἀπαίσια εἰδησία τοῦ θανάτου τοῦ Πρεβώ - Παραδόλ τοσοῦτον δὲ πλειότερον συνεκινήθη, καθ' ὃσον ὁ θάνατος τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου ἀνδρὸς δὲν προῆλθεν ἐκ τῆς αἰτίας ἐκείνης, ἢτις τὸ πᾶν δαμάζει, δὲν ἦτο ἀποτέλεσμα ἀσθενείας τινὸς, ἢτις καταβάλλει ἴσχυρόν τε καὶ ἀδύνατον, νέον καὶ γέροντα· ὅχι ὁ θάνατος αὐτοῦ ἦν ἀποτέλεσμα αὐτοκτονίας προεκευμένης.

Πάει! ἡ τοσοῦτον λαμπρὰ καὶ τοσαῦτα ὑποσχομένη ἐκείνη ὑπαρξίες νὰ ἀποκοπῆ τόσον τραγικῶς καὶ τόσον ἀξιοθηρηνήτως! Οἵμως! οὗτως ἐγένετο — ὁ κόρος τῆς ζωῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν ψυχὴν ἐκείνην, τὴν κατὰ τὸ φρινόμενον τοσοῦτον πλήρη ἐνεργείας. Χωρὶς ν' ἀναζητήσωμεν εἰς περιστάσεις ἐνδομέχους καὶ ίδιωτικάς τοὺς λόγους τῆς καταστροφῆς αὐτῆς, θὰ τοὺς εὑρωμενίσως εἰς τὴν ἀντενέργειαν ἐκείνην τὴς ἀποθαρρύνσεως ἢτις, εἰς τινὰς εύκαισθήτους φύσεις, διαδέχεται τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν πάλην. Λύτος οὗτος ὁ Πρεβώ - Παραδόλ, εἰς τινὰ πλήρη πάθους σελίδα ἢν ἀναφέρει εἰς τῶν ἀργαίων του συναδέλφων, δὲ Κ. Frédéric, ἐκ τῶν συντακτῶν τῆς *Belegiκῆς Αγεζαρησίας*, περιέγραψεν, ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Κ. Tocqueville, μετὰ χάριτος καὶ ωσαὶ μετά τινος πόθου τὴν ἡθικὴν ἐκείνην κατάστασιν, ἢτις ὥθετι τὸν εύκαισθητὸν ἀνθρώπου νὰ προτιμήσῃ πρόωρον θάνατον ἢ τὰς πικρίας βίου καταβιβρωσκομένου ἐν τῇ ἀμφιβολίᾳ. 'Ιδους δὲπὶ λεξιππῶς ἐκφράζεται.

«Είπον τινὲς, ὅτι τὸν κατηγέλωσε τὸ ἐσωτερικὸν πῦρ, καὶ ὅτε, ἐὰν ἀπέθανε πολὺ πρωῖμως, τοῦτο ἐγένετο διότι συνεμερίσθη πολὺ τὰ αἰσθήματα τὰ συνθούμενα ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ καὶ συνταρίσοντα αὐτὴν. Καὶ ποιὸν λαμπρότερον ἔπαινον ἡδύνατο τις νὰ πλέξῃ ἐπὶ τοῦ τάφου ἐκείνου τοῦ πρωῖμως; ἀνορυχθάντος; Πῶς! κατῆλθεν εἰς τὸν τάφον αὐτὸν παρακλήσιως, διότι πολὺ συνεκινήθη ὑπὸ συμφερόντων μηδὲν ὄλικὸν κακτημένων, διότι κατηναλώθη ὑπὸ ταλαιπωρῶν μηδὲν χυδαίον ἔχουσάν! Ἀπέθανεν ἔνεκεν διαπύρου ἔρωτος πρὸς ἀγαθὰ ἀόρατα· ἀπέθανεν ἔνεκεν δοκιμασιῶν, ἐνδικφερουσῶν τὰς ἐπωτάτας καὶ μᾶλλον ὑψηλὰς πτυχὰς τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας! Βάντιάτων ἀπάντων ἀπολάβιμαν, βεβαίως ἥθελε ζήσει μετ' αὐτῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἥθελε συναποθάνει! Τίς φίλος ζηλῶν τὴν δόξαν του ἡδύνατο κάλλιον νὰ τὸν ἔπαινέσῃ! . . .»

“Ισως τὸν θάνατον αὐτὸν, ὅστις εἶναι θάνατος οὐχὶ γριστιανοῦ ἀλλ’ ἀρχαίου φιλοσόφου, πρέπει ν’ ἀποδώσωμεν εἰς στάδιον λίαν ταχέως συμπληρωθὲν καὶ εἰς ὃ τὸ μέλλον δὲν ἐφρίνετο πλέον διαφυλάσσον εὐφροσύνας ἀνταξίας τῶν τῆς παρελθούσης νεάτητος.

Et pourquoi vivrais-je davantage?

L'homme ne compte point par les temps accomplis,
Frères, mais par les jours lumineux et remplis.
J'ai vu dans les bonsheurs ma jeunesse ravig,
Si bien que j'ai vécu toute une longue vie,
Laissez-moi donc mourir, mes frères, il est temps;
C'est un bienfait des dieux de mourir à vingt ans,
Et de ne pas sentir de nos jeunes années,
De flétrir à nos fronts les couronnes fanées.
Aujourd'hui pour jamais si je ferme les yeux,
Je meurs candide et pur, croyant encore aux dieux,
Au bonheur du foyer, à la douce patrie,
A l'amour consolant, à l'amitié chérie,
Tandis qu'en attendant, dépouillé de tout bien,
Peut-être je mourrais ne croyant plus à rien. . .

*

‘Οποῖας εὐτυχίας τῷ ὄντι, ὅποιον κλέος εἰς τὸ στάδιον τοῦτο, τοῦ ὅποιου πάντα βῆμα ὡς εἰπεῖν ὑπῆρχεν εἰς Θρίκυμος! Ἐκπαιδευόμενος ἦτι ὁ Πρεσβύτερος — Παραδόλη λαμβάνει τὰ δύο τῆς τιμῆς βραβεῖα, τὸ τῆς ἡρητορικῆς καὶ τὸ τῆς φιλοσοφίας. Ἐν ἔτει 1851,— τὸ δὲ τότε ἐνὸς καὶ εἰκοσιν ἐτῶν, — ἐξέρχεται τοῦ Διδασκαλείου καὶ τυγχάνει κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος τοῦ βραβείου τῆς εὐγλωττίας ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ποιῶν τὸν ἔπαινον τοῦ Bernardin de Saint-Pierre. Μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν διερχεῖται καθηγητὴ τῆς φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῇ; Αίχ καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης γίνεται ὀνομαστός· διότι δὲν ἔχει μόνον τὸν πείραν, ἔχει καὶ τὸ δῶρον τῆς εὐγλωττίας· ἐγκείται εἰς αὐτὸν ἡ διπλῆ φύσις τοῦ συγγραφέως καὶ τοῦ ῥήτορος. Κατὰ τὸ ἔπιὸν ὅμως ἔτος τὸ ὄνομα

αὐτοῦ καθίσταται δημοτικώτατον. Ἄμα τῇ δημοσίευσει τῶν πρώτων του ἀρθρῶν εἰς τὴν *Journal des Débats*, ἥτις προσλαμβάνει συνεργάτην τὸν νεαρὸν καθηγητὴν, πάραυτα ἀποκαλύπτεται ὡς κορυφαῖος τῆς νεωτέρας πολεμικῆς. Τότε ἵλρυσεν εἰς τὴν ἐφημεριδογραφίαν τύπον τινὰ δλῶς προσωπικόν, δριμὺν, ταχὺν, τύπον εἰς ὃν ἡ δεινότης τοῦ λόγου καλύπτεται ὑπὸ τὴν χάριν, ἡ ἐπιστήμη ὑπὸ τὴν εὐχέρειαν καὶ τὴν ἐλευθεροστομίαν, ἡ δικτικὴ εἰρωνεία ὑπὸ τὸν ἐντελέστερον ἀττικισμόν. ‘Η εἰρωνεία, ἴδοι τὸ ὄπλον του τὸ ὄποιον ἀγαπᾷ κατὰ προτίμησιν, τὸ ὄπλον διπέρ μεταχειρίζεται μεθ’ ὑπεροχῆς ἀπαρχιλλού, μετ’ οἰστρου ἀκαμάτου, μεθ’ οὖς καταπολεμεῖ ἀκαταπάυστως τοὺς πολιτικοὺς του ἀντιπάλους καὶ τραυματίζει αὐτοὺς πολὺ βαθύτερον καὶ ὀξύτερον τῶν μεταχειρίζομένων ὡς δηλα τὴν ὅδριν καὶ τὴν βίαν. Καὶ δηοῖς εὔστροφία, ὅποια ἐπιτηδεύστηκε εἰς τὸ νέον κινῆται διὰ μέσου τῶν παγίδων, ἢσοι νόμοι τοῦ τύπου ἕνοιγον ὑπὸ τοὺς πόδας του, χωρὶς νὰ ἐγγίζῃ αὐτὰς καὶ οἰονεὶ παιζῶν! Καὶ ὅποια γλώσσα, γλαφυρὰ ἀμαδέει καὶ ὑγιής! Ἡ γλώσσα τοῦ Πρεσβύτερος — Παραδόλη εἶναι ἡ ἀληθικὴ γαλλικὴ γλώσσα, μήγαντα τῆς γλώσσης τοῦ Voltaire καὶ τῆς τοῦ Paul-Louis Courier, δριμεῖα καὶ δηλοῦσα στρυφόν, οὐσιώδης καὶ ἀπλοϊκή, λαμπρὰ καὶ πλήρης ἐννοίας χωρὶς ἐπιτηδεύσεως καὶ ἀγυρτείας!

‘Αφοῦ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἔγραψε τὴν *Presse*, ἐν ᾧ συνέταττε τὸ πολιτικὸν δελτίον, ἀνέλαβεν αὐθίς τὴν σύνταξιν τῆς *Journal des Débats*, συγχρόνως γράφων καὶ εἰς τὸν *Courrier du Dimanche* διειπέτατο ἀρθρον, τὰ ὄποια μένουσιν ἀνεξάλειπτα εἰς τὴν μνήμην ἀπάντων. ‘Εκτοτε θεωρούμενος ὡς τις τῶν πρώτων πολιτικῶν συγγραφέων τῆς ἐποχῆς ἡμῶν, δὲν ἔρραδυνε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. ‘Οτε δὲ ἐξελέχθη εἰς αὐτὴν ἀναπληρωτὴ τοῦ Απρέγε, μόλις τότε ἡγε τὸ ἔκτον καὶ τριακοστόν τῆς ἡλικίας του ἔτος.

Γνωστὸν εἶναι ὅποιαν ἐπιόρθον ἀπέκτησε μετ’ οὐ πολὺ εἰς τὸ εὐκλεὲς τοῦτο σῶμα ὡς ἐκ τῆς πρωῖμου ὀριμάντος του, ὡς ἐκ τῆς εὐρύτητος τῶν γνώσειόν του, τῆς ὀρθότητος τοῦ κλασσικοῦ πνεύματός του κατὰ τὴν ὄρθην τῆς λεξεως ἐννοιαν, τέλος ὡς ἐκ τοῦ ἀξιοθαυμάστου τρόπου μεθ’ οὖς μετέσχε τῶν ἐσωτερικῶν συζητήσεων τοῦ σώματος τούτου. Πολλάκις ἐκλύθη ν’ ἀντιπροσωπεύσῃ τὸν Ἀκαδημαϊκὸν σῶμα.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης δὲν παρετερότασμεν, ἐπ’ ἀκριβῶς, αὐτὸν εἴμην ἔξογον πολεμιστὴν εἰς τὰς μικρὰς μάχας καὶ εἰς τὰς ἀψιμαχίας. Τὸ σύγγραμμα του «*la France nouvelle*» ἐταξίεν αὐτὸν ὄριστικῶς μεταξὺ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, διπέρ ἀπας ὃ τύπος ἀνέλυσε, θὰ διαμείνῃ οὐ μόνον ὡς ἡ ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἰδεῶν του καὶ τῶν ἐμπνεύσεων του, ἀλλὰ καὶ ὡς πρόγραμμα σχολῆς νεοκοινοβουλευ-

τικής, ήν κατέρθωσε νὰ φέρῃ πρός έαυτὸν καὶ τῆς δημοκρατίας οὐπάρξειν ὁ οπάρτατος ἀρχηγός (1).

Αλλ' ίνα κατὰ βάθος νοήσωμεν τὸν συγγραφέα, ίνα ἐκτιμήσωμεν ἀπασαν τὴν ἀλήθευτην καὶ πρωτοτυπίαν αὐτοῦ, δέον ν' ἀναγνώσωμεν τὰς ἀκολούθους δύο συγγραφάς αὐτοῦ: «*Essais de politique et de littératuren*» καὶ «*Quelques pages d'histoire contemporaine*» ἐν ταῖς δυσὶ ταύταις συγγραφαῖς πᾶς ὅστις θέλει νὰ διατρέξῃ τὸ στάδιον τῆς πολιτικῆς ἀφικεριδογραφίας θέρειλει νὰ ζητήσῃ τὸ παράδειγμα.

Εἰς τὸ ἐπίμοχθον αὐτὸν πολεμιστοῦ ἐπάγγελμα ὁ κόματος ἐπέρχεται ταχύς. "Ἄν καὶ αἱ πολλαὶ εὐτυχίαι ἐπεσπεντανεῖσαν τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἀλλαρρότερον εἰς αὐτὸν, ἐν τούτοις ὁ Πρεβόλ-Παραδόληρχος νὰ αἰσθάνηται τὸ βέρος αὐτοῦ. «Διαθέλομαι ναυτίχν, ἔγραψεν εἰς τινὰ τῶν τελευταίων του ἐπιστολῶν πρός τινα φίλον του, ὅπόταν ἀναγκασθῶ νὰ λάβω τὸν κάλαμον, ίνα γράψω ἀρθρὸν τι.ο. Βεβαίως ὁ κόρος αὐτὸς συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς ἣν ἀπόφασιν ἐποίησε τοῦ νὰ λάβῃ δημόσιον θέσιν. "Ισως ἐνίσχυσεν αὐτὸν εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην καὶ αἱ ἑκλογικαὶ ἀποτυχίαι του. Καὶ ἔπειτα, ως παρεπηρήθη, ἡ τοσοῦτον λεπτὴ ἐκείνη εἰρωνεία του εἶχε παύειν εἰς τὸν λόγον του, καὶ εἶχεν ἀπολέστει, ἐὰν οὐχὶ τὴν ἀξίαν του, τούλαχιστον τὴν δημοτικότητά του. Πρὸς δυστυχίαν του, εἶχεν ἐπιστῆ ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἡ λεπτότης του ὕστους δὲν ἦτο πλέον πολὺ καταληπτὴ καὶ ἴδιας εἰς τὸ πλήθος.

"Οπόταν ὁ Πρεβόλ-Παραδόλη ἀπεστάλη ὡς πρεσβευτὴς ἐν Οὐασιγκτῶνι, πάντες ἡσκν πεπειρμένοι ὅτι ἡ νία αὕτη θέσις του δὲν θὰ ἥτο εἰμὴ προσωρινὴ, καὶ ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἥθελε μετακληθῆναι, ίνα διευθύνῃ τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν 'Γρουργεῖον'. Τις εκείνοντα έτῶν ἡλικία εἶναι ἡ νεαρὰ πολιτικοῦ ἀνδρὸς ἡλικία. "Οποῖαι μοῖραι ἐπεκλώθουντο εἰς ἐκεῖνον ὅστις, διὰ πρώτου ἄλματος, θύετο εἰς τὰς ιψηλοτέρους θέσεις! "Οποία δὲ θλέψις εἰς τὸ θλιβερὸν τοῦτο ἀγγελεῖται, εἰς τὴν ἀνεξήγητον αὐτὴν ἀπόφασιν, ἢτις κατέλιπε τρεῖς δρόμους! "Π καρδία ἀποψυχράνεται ἐνώπιον τοιούτου θεάματος, καὶ μόλις εὔρισκει δύναμιν, κατεπτομένη, ν' ἀπευθύνῃ πρὸς τὴν ἀξιοθαύμαστον ἐκείνην διάνοιαν τὴν ἐξαρχανεθεῖσαν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, πρὸς τὴν ψυχὴν ἐκείνην τὴν τοσοῦτον ταχέως ἀποπτάσαν, δειγμά τι βαθείας καὶ ὀδυνηρᾶς συμπάθειας.

ΣΠΟΥΔΑΙΟΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑ. Ἐν σελ. 444, στήλ. 6', ἐν σειρᾷ 3 τοῦ ἀρίθμου Πρεβόλ-Παραδόλη, μετὰ τὴν λέξιν 1 δέ επρόσθιες "καθ' ἣν στεγμάτην ἀπεντά τὰ συμβένυτα."

ΠΕΡΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΓΘΥΝΗΣ.

(Ἐκ τῆς «*France nouvelle*» τοῦ *Provost-Paradol.*)

Πρὸς εἶκοσιν ἑτῶν οὐδεὶς Γάλλος ἔδυντο θητηρίην νὰ νοήσῃ ὅτι συζητητέον ἐστι τὸ ζήτημα περὶ ὑπουργικῆς εὐθύνης καὶ ἐγκατέλειψε μετά τινος περιφρονήσεως, ως ματαίαν καὶ περιττὴν, πᾶσαν ἀπόθειτιν πρὸς ὑποστήριξιν δοξασίας; τοσοῦτον αὐταποδείκτου. 'Αλλ' εὑκαιρον εύρισκομεν τὴν ἐποχὴν ἐν ᾧ ζῶμεν νὰ καταναγκάσωμεν τοὺς γράφοντας ἡ λαλούντας περὶ τῆς πολιτικῆς ν' ἀποδείξωσι τὸ αὐταπόδεικτον καὶ προφρήνες, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ παραλείψωμεν ὅστε νὰ παραδεχθῶμεν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι ἡ ὑπουργικὴ εὐθύνη εἶναι ἀναπόφευκτος, πρὸς ὑπάρξειν κυβερνήσεως ἐλευθέρως.

Οὐδεὶς δύναται κατ' ἀρχὰς νὰ ισχυρισθῇ ὅτι ἡ εἰδούνη δὲν εἶναι ἀνάγκη οὐδαμοῦ νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὰς πράξεις τῆς κυβερνήσεως καὶ εἰς τὴν γενικὴν διαχωγὴν τῶν ὑποθέσεων τοῦ ἔθνους. "Αρχ' ἡ ἀμφιβολία δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ εἰμὴ ἐπὶ τὸ πράσωπον καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα, ἐφ' ἂν ἡ εὐθύνη αὕτη δέον νὰ δοθῇ κατὰ προτίμησιν. Πρέπει ἀρά γε νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἡγεμόνα εἰς τινὰ κληρονομικὴν μοναρχίαν, εἰς τὸν Πρύεδρον δημοκρατίας ἀνευ τῶν ὑπουργῶν του, ἡ τέλος εἰς τοὺς ὑπουργούς μόνους ὑπὸ τὸ μοναρχικὸν πολίτευμα, ἡ κάλλιον εἰς τοὺς ὑπουργούς καὶ εἰς τὸν Πρύεδρον ὅμοι ὑπὸ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα;

"Ἄς λαλήσωμεν περὶ τῆς πρώτης ὑποθέσεως, περὶ τῆς εὐθύνης δηλονότι τῆς συγκεκεντρωμένης ἐπὶ τὴν κεραλήν ἡγεμόνος κληρονομικοῦ ἀνευ τῶν ὑπουργῶν του. 'Εὰν ἡ θυματίσιος αὕτη εὐθύνη ἀδύνατο πραγματικῶς νὰ ὑπάρξῃ, θὰ ἀπεδεικνύετο κατ' ἀρχὰς, ἀνευ πολλῆς δυσχερείας, ὅτι εἶναι ἀδικος εἰς τὴν ἐργαμογήν διότι εἶναι θλιβῶς ἀδύνατον εἰς ἓνα μόνον ἀνθρωπον, καὶ τοι ἀπολαύσαντα τῆς μᾶλλον ἀπολύτου ἔξουσίας, νὰ διευθύνῃ τὰς τε ἐσωτερικὰς καὶ τὰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις μετὰ ἐπαγρυπνήσεως ἀρκούντως συντόνου καὶ ἐπιμελούς, ὅστε νὰ ἡ οὖτος δικαιίως ὑπεύθυνος δι' ὅλης τὰ σφάλματα. 'Η ἐξωτερικὴ πολιτικὴ μεγάλου τινὸς Κράτους δύναται, κατὰ τὸ ἀκριβοδίκαιον, νὰ δοθῇ εἰς μίαν μόνην χειρα καὶ νὰ διευθύνηται μετ' ἀρκούσης ἀξιοπιστίας, ὅπως ἡ εὐθύνη τῆς διευθύνσεως ταύτης στηρίζηται, ἀνευ πολλῆς ἀδικίας, ἐπὶ μιᾶς μόνης κεραλῆς. 'Αλλ' ὅτι ἀδύνατον νὰ κατανοήσωμεν εἶναι τοῦτο, τὸ νὰ ἐξασκῇ τὸ αὐτὸ πρόσωπον ταύτοχρόνως ἐπὶ τὴν ἐσωτερικὴν διοίκησιν τοῦ κράτους ἐπιτήρησιν ἀρκούντως σύντονον καὶ πεφωτισμένην, ὅστε νὰ διδῷ λόγον δικαιώς περὶ τῶν σφαλμάτων τῶν διεπραττομένων ἐπὶ πᾶσαν θλιβῶς καὶ ἐφ' ἀπαντά τὰ σημεῖα τοῦ εὐρέος τούτου θεά-

(1) Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Παγδρας» παραβιβλεῖν ἐν τέλει τῆς βιογραφίας ταύτης ἐν τῶν κεφαλαίων τῆς «*France nouvelle*». S. t. M.